

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму «Освітні, педагогічні науки» третього (освітньо-наукового) рівня вищої світи доктор філософії галузь знань А Освіта спеціальність А1 Освітні науки

Освітньо-професійна програма «Освітні, педагогічні науки» третього (освітньо-наукового) рівня вищої світи доктор філософії галузь знань А Освіта спеціальність А1 Освітні науки розроблена на кафедрі педагогіки та спеціальної освіти ЦДУ імені Володимира Винниченка на підставі Закону України «Про вищу освіту» (зі змінами та доповненнями); Постанови КМУ № 502 від 19 травня 2023 р. «Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)»; «Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти», затверджених наказом Міністерства освіти і науки України (зі змінами, від 30.04.2020. № 584); Професійного стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти» (23.03.2021).

Особливість програми пов'язується із оригінальним концептуальним підходом, що забезпечує цілісність фахової підготовки викладача-дослідника. Освітньо-наукова програма спрямована на розвиток інтегральних, загальних, фахових компетентностей, дослідницького потенціалу, академічної культури здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Представлена ОПП «Освітні, педагогічні науки» передбачає наявність обов'язкових та вибіркового компонентів, що надає можливість аспірантам будувати індивідуальну траєкторію навчання.

Компоненти зазначеної ОПП формують у майбутніх фахівців інтегральну здатність на основі концептуальних методологічних знань здійснювати аналіз педагогічних явищ, процесів, конструювати нові цілісні знання, ідеї, розв'язувати комплексні проблеми в науково-дослідницькій, педагогічній діяльності з урахуванням національного і світового досвіду.

*Вх. № 15/04-21
В/з 05.05.25р.*

Функціонування 5 наукових шкіл дає змогу організовувати і здійснювати дослідження з актуальних питань у галузі освіти й педагогіки.

Варто відзначити, що представлена ОПП передбачає можливість національної кредитної мобільності за бажанням студента, відповідно до «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка», а також положенням про «Порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка». Здобувачі вищої освіти мають можливість пройти онлайн курси на освітніх платформах.

Щодо побажань, то, на мою думку варто удосконалити структурно-логічну схему представленої ОПП.

У цілому освітньо-професійна програма «Освітні, педагогічні науки» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти доктор філософії галузь знань А Освіта спеціальність А1 Освітні науки у Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка відповідає запитам у даній галузі знань і може бути впроваджена в освітній процес.

Начальник Управління освіти
Кропивницької міської ради,
доктор педагогічних наук, доцент

Лариса Костенко

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-наукову програму
Освітні, педагогічні науки
за спеціальністю А1 Освітні науки
галузі знань А Освіта
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Центральноукраїнського державного університету
імені Володимира Винниченка

Представлену освітньо-наукову програму «Освітні, педагогічні науки» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти галузі знань А Освіта, спеціальності А1 Освітні науки розроблено на підставі закону України «Про вищу освіту» (зі змінами та доповненнями); Постанови КМУ № 502 від 19 травня 2023 р. «Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» та з урахуванням вимог Положення про освітні програми у Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка і включає всі необхідні нормативні компоненти.

В освітньо-науковій програмі враховані суспільні виклики, які є предметом обговорень, моніторингу, звернень науково-педагогічної спільноти: сфокусовано увагу на педагогічній складовій при визначенні необхідних компетентностей та результатів навчання, зокрема, здатність застосовувати сучасні інформаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та професійній діяльності, здатність моделювати, проєктувати та реалізовувати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти. здатність виявляти, ставити та розв'язувати дослідницькі науково-прикладні завдання в сфері освіти, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень, здатність дотримуватись етичних норм, академічної доброчесності в науковій та професійній діяльності.

Освітньо-наукова програма має логічну структуру та змістовне наповнення, забезпечує необхідний обсяг інформації, яку має опанувати майбутній доктор філософії.

Обсяг та зміст освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії за спеціальністю А1 Освітні науки в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка відповідають встановленим вимогам до програм окресленого напрямку підготовки, орієнтований на врахування запитів та дотримання вимог ринку праці в чіткій узгодженості з потенційними можливостями та прагненнями власне здобувачів вищої освіти зазначеної спеціальності.

Безпосередньо структура освітньо-наукової програми передбачає можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії, підвищення рівня особистісного зростання в науковій галузі, завдяки свободі вибору здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством, та різноманітній теоретико-практичній підготовці з

Вх. № 16/04-21
Від 25.05.25р.

оволодіння (дослідницькими, комунікативними, управлінськими, науково-педагогічними, етичними та спеціально професійними) компетентностями, що є визначальними в організації та здійсненні подальшої професійної діяльності викладача.

Форми та методи навчання, викладання та контролю сприятимуть досягненню зазначених в освітньо-науковій програмі цілей і програмних результатів навчання, серед останніх відзначаємо наступні: уміння застосовувати філософські принципи, поняття і категорії для обґрунтування методологічних засад, визначення соціокультурних чинників авторського дослідження; уміння вести діалог і полілог на засадах корпоративної етики наукового співтовариства; уміння продемонструвати знання концепцій та методологічних підходів у галузі педагогіки, історії педагогіки, освітньої інноватики; уміння здійснювати оригінальне історико-педагогічне, експериментальне, компаративістське дослідження, оперувати різними методами й засобами дослідницької діяльності педагога, прийомами збирання, систематизації та обробки інформації, інтерпретації отриманих результатів; уміння аналізувати змістове забезпечення освітнього процесу в ЗВО, визначати шляхи його модернізації, критично оцінювати практичне значення нововведень у вищій школі, самостійно продукувати нові педагогічні ідеї.

Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю А1 Освітні науки, галузі знань А1 Освітні науки дозволяє зробити висновок, що зміст дисциплін відповідає компетентнісній моделі випускника аспірантури. А зазначені освітні компоненти, передбачені навчальним планом, відповідають сучасним запитам щодо підготовки фахівців у галузі психолого-педагогічної діяльності, розвивають ключові компетентності, інтелектуальні та академічні навички, зважаючи на високий рівень суспільних вимог та запитів ринку праці (врахування вимог потенційних роботодавців при формуванні дисциплін професійного циклу).

В цілому освітньо-наукова програма «Освітні, педагогічні науки» має комплексний та цільовий підхід для підготовки доктора філософії, який володіє компетентностями, необхідними для подальшої наукової діяльності у даній галузі та рекомендується до використання під час підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти в галузі знань А Освіта, за спеціальністю А1 Освітні науки у Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка.

Директор Кіровоградського
медичного фахового коледжу
ім. Є. Й. Мухіна,
доктор філософії в галузі
охорони здоров'я

Світлана БОНДАРЬ

РЕЦЕНЗІЯ
на освітньо-наукову програму
Освітні, педагогічні науки
за спеціальністю А1 Освітні науки
галузі знань А Освіта
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Центральноукраїнського державного університету
імені Володимира Винниченка

Рецензована освітньо-наукова програма «Освітні, педагогічні науки» для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю А1 Освітні науки галузі знань А Освіта розроблена на підставі закону України «Про вищу освіту», Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) № 502 від 19 травня 2023 р. та з урахуванням вимог Положення про освітні програми у Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка і включає всі необхідні нормативні компоненти.

Зміст освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії зі спеціальності А1 Освітні науки відповідає предметній галузі визначеної для неї спеціальності та вимогам законодавства щодо навчального навантаження для окресленого рівня здобувача вищої освіти.

За структурою рецензована освітньо-наукова програма вирізняється дотриманням системного підходу до її структурної побудови. Завдяки чому, освітні компоненти, що є складовими програми, становлять логічний зв'язок її елементів, обсяг дисциплін та кредитів відповідає фактичному навантаженню здобувачів вищої освіти та в сукупності дозволяє досягти окресленої цільової спрямованості та заявлених програмних результатів навчання.

Також відзначаємо, що у рецензованій освітньо-науковій програмі враховані суспільні виклики, які є предметом обговорень, моніторингу, звернень педагогічної спільноти: сфокусовано увагу на педагогічній складовій при визначенні необхідних компетентностей. Переважна частка результатів навчання фокусується на сформованості таких умінь: використовувати у професійній діяльності нормативно-правові та програмно-методичні документи, що визначають місію, мету, завдання, зміст, форми і методи організації освітнього процесу ЗВО; вести діалог і полілог на засадах корпоративної етики наукового співтовариства; здійснювати оригінальне історико-педагогічне, експериментальне, компаративістське дослідження, оперувати різними методами й засобами дослідницької діяльності педагога, прийомами збирання, систематизації та обробки інформації, інтерпретації отриманих результатів; аргументувати вибір форм, методів, технологій навчання і виховання у ЗВО з урахуванням сучасних тенденцій, проводити моніторинг досягнутих результатів; володіти педагогічною рефлексією для

В.п. 17/04-21
В.п. 05.05.25р.

виявлення своїх потенційних можливостей та визначення стратегій саморозвитку і професійного самовдосконалення.

Структура та зміст програми засвідчують розуміння розробниками актуальних проблем сучасної педагогічної науки. Усі освітні компоненти, передбачені навчальним планом, відповідають сучасним запитам щодо підготовки фахівців у галузі психолого-педагогічної діяльності, розвивають ключові компетентності, інтелектуальні та академічні навички, зважаючи на вимоги суспільства, і передусім, ринку праці. Тому як одну з переваг освітньо-наукової програми, відзначаємо врахування вимог потенційних роботодавців при формуванні ряду профільюючих дисциплін професійного спрямування.

Аналіз змістовної сторони освітньо-наукової програми підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю А1 Освітні науки дозволяє зробити висновок, що перелік представлених дисциплін відповідає компетентнісній моделі випускника аспірантури та спрямований забезпечити належну якість підготовки зазначених фахівців.

Наукова складова програми передбачає здійснення власних наукових досліджень з відповідним оформленням одержаних результатів у вигляді дисертації. Особливістю наукової складової освітньо-наукової програми є те, що окремі складові власних наукових досліджень аспіранти зможуть виконувати під час занять з дисциплін професійної підготовки.

З огляду на можливість щорічного перегляду змісту освітньо-наукових програм з метою уточнення їхньої спрямованості та концентрації змісту відповідно до назви ОНП, спеціальності, рівня здобувачів вищої освіти, вважаємо доречним внести для її вдосконалення пропозицію щодо необхідності формування у здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня рефлексивної компетентності.

Рецензент:

Учений секретар

секретаріату Вченої ради

Донецького державного університету

внутрішніх справ, д.пед.н., професор

Ольга КУЗЬМЕНКО

Підпис ученого секретаря

секретаріату Вченої ради

О. Кузьменко, д.пед.н., професора засвідчую

Т.в.о. начальника відділу документування

службової діяльності

Донецького державного університету

внутрішніх справ

Вікторія МЕЛЬНИК

